

Nieuwsbrief - ERF Updates

Nummer 13, 2023

Redactie: mr. F.M.H. Hoens.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2023:1130](#) 25-08-2023

Hof

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2023:2940](#) 12-09-2023

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2023:2931](#) 12-09-2023

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2023:7619](#) 12-09-2023

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2023:7354](#) 29-08-2023

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2023:1947](#) 08-08-2023

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2023:1495](#) 08-08-2023

Rechtbank

[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2023:9477](#) 20-09-2023

[Rechtbank Overijssel, ECLI:NL:RBOVE:2023:3745](#) 20-09-2023

[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2023:5522](#) 13-09-2023

[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2023:5521](#) 13-09-2023

[Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2023:5239](#) 13-09-2023

[Rechtbank Overijssel, ECLI:NL:RBOVE:2023:3731](#) 13-09-2023

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2023:8290](#) 08-09-2023

[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2023:5397](#) 06-09-2023

[Rechtbank Zeeland-West-Brabant, ECLI:NL:RBZWB:2023:5860](#) 23-08-2023

[Rechtbank Zeeland-West-Brabant, ECLI:NL:RBZWB:2023:5821](#) 18-08-2023

[Rechtbank Zeeland-West-Brabant, ECLI:NL:RBZWB:2023:5820](#) 18-08-2023

[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2023:7694](#) 08-08-2023

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2023:7101](#) 04-08-2023

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2023:6986](#) 28-07-2023

[Rechtbank Noord-Nederland, ECLI:NL:RBNNE:2023:3420](#) 27-07-2023

[Rechtbank Amsterdam, ECLI:NL:RBAMS:2023:4983](#) 27-07-2023

[Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2023:4536](#) 27-07-2023

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2023:6984](#) 21-07-2023

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2023:6981](#) 19-07-2023

Antillen

[Gerecht in Eerste Aanleg van Aruba, ECLI:NL:OGEEA:2023:213](#) 20-09-2023

RECHTSPRAAK

Rapport van de partijdeskundige is reden voor het hof om aan de deskundige voor te leggen of zij haar rapport wenst aan te passen.

In een geschil over de feitelijke wilsbekwaamheid van erflaatster benoemt het hof de door haar benoemde deskundige opnieuw. Reden is dat deze zich kan uitlaten over het rapport van de partijdeskundige. Het hof overweegt daarbij dat het beoordelen van het bewijs – waaronder een deskundigenbericht en een partijdeskundigenbericht – is voorbehouden aan de feitenrechter. Het is de taak van de rechter om aan partijen inzichtelijk te maken waarom hij het ene bewijsmiddel zwaarder vindt wegen dan het andere. Gezien de belangen van alle betrokkenen acht het hof het relevant dat de bevindingen van de partijdeskundige worden voorgehouden aan de deskundige. Deze kan aangeven of de bevindingen van de partijdeskundige aanleiding zijn om op haar bevindingen zoals vermeld in haar reeds opgestelde deskundigenbericht terug te komen of deze aan te passen.

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 08-08-2023

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2023:1495

Zaaknummer: 200.298.799/01

Rechters: A.N. Labohm, A.E. Sutorius-van Hees en L.A.G.M. van der Geld

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Niet-gefundeerd wantrouwen betekent dat de kantonrechter de executeur/afwikkelingsbewindvoerder niet ontslaat.

Erflater heeft zijn echtgenote A alsmede zijn kinderen B en C tot zijn erfgenamen benoemd. In haar hoedanigheid van executeur/afwikkelingsbewindvoerder heeft A alle nalatenschapsgoederen aan zichzelf toebedeeld, en aan B en C een niet-opeisbare vordering. Na de beneficiaire aanvaarding door B en C heeft A een ruimschoots voldoende verklaring afgelegd. Op grond van diepgaand (niet aanstonds weg te nemen) wantrouwen en het door A niet direct ter beschikking stellen van gevraagde stukken verzoekt B om A te ontslaan als executeur/afwikkelingsbewindvoerder. De kantonrechter is van oordeel dat uit de stukken en de toelichting van A volgt dat zij bereidwillig is om alle gegevens te verstrekken die B nodig heeft ter vaststelling van zijn vorderingsrecht en dat A ook de meeste door B gevraagde gegevens heeft verstrekt of de gelegenheid heeft geboden om deze in te zien bij de notaris. De kantonrechter is van oordeel dat A hierin niet ernstig is tekortschoten of niet voortvarend genoeg te werk is gegaan. Ook onderbouwt B onvoldoende dat de opgestelde boedelbeschrijving onjuist of onvolledig is. Wat betreft het wantrouwen overweegt de kantonrechter dat partijen nooit een hechte relatie hebben gehad, en dat erflater en B jarenlang niet of nauwelijks contact hebben gehad. Dit samen met erflaters wens dat B en C enkel een vorderingsrecht op A kregen en zijn wens om A tot executeur/afwikkelingsbewindvoerder met ruime bevoegdheden te benoemen, brengt de kantonrechter tot het oordeel dat het wantrouwen dat B en (in mindere mate) ook belanghebbende C tegen A hebben geuit, niet gefundeerd is.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 21-07-2023

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2023:6984

Zaaknummer: 10423977 VZ VERZ 23-62

Rechters: C. van Steenderen-Koornneef

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De Hoge Raad gaat in op een minder gewenste ‘bijvangst’ van artikel 8o RO en laat het oordeel van de kantonrechter in stand over de vraag wat de peildatum is bij een legaat ‘als waren zij erfgenaam’.

Erflaatster heeft haar dochter tot enig erfgenaam benoemd en aan haar beide zoons een bedrag in geld gelegateerd, gelijk aan hetgeen zij uit haar nalatenschap zouden hebben gekregen als zij erfgenaam zouden zijn geweest. De dochter heeft de nalatenschap beneficiair aanvaard. Zowel de broers als de dochter zijn op de voet van artikel 4:218 lid 3 BW in verzet gekomen tegen de uitdelingslijst. Volgens de broers is uitgegaan van een onjuiste peildatum. Volgens hen had dit niet het tijdstip onmiddellijk na het overlijden moeten zijn. Aan hen is een legaat toegekend als waren zij erfgenamen, reden waarom de waarde ten tijde van de verdeling als uitgangspunt moet dienen. Anders dan de kantonrechter achten zij artikel 4:6 BW niet van toepassing. In deze zaak is A-G Snijders ingegaan op een minder gewenste ‘bijvangst’ van artikel 8o RO (ERF 2023-0253). Ook de Hoge Raad stelt dat van de beschikking van de kantonrechter geen hoger beroep open stond, zodat de broers ontvankelijk zijn in hun cassatieberoep. Op grond van artikel 8o lid 1 RO kunnen tegen de beschikking geen rechtsklachten worden aangevoerd. Wel kan worden aangevoerd dat de beschikking niet de gronden inhoudt waarop deze berust (art. 8o lid 1, aanhef en onder a RO). Bij de rechtvaardiging van deze beperking in een procedure als de onderhavige kunnen – zo de Hoge Raad – vraagtekens worden geplaatst, aangezien het financiële belang groot kan zijn en de beperking niet geldt als de rechtbank op grond van artikel 4:208 lid 1 BW een rechtercommissaris heeft benoemd voor de vereffening. Uit de wetsgeschiedenis blijkt voorts niet dat de wetgever onder ogen heeft gezien dat artikel 8o lid 1 RO van toepassing is, indien geen rechtercommissaris wordt benoemd. Een en ander is echter onvoldoende grond om artikel 8o lid 1 RO buiten toepassing te laten. In overeenstemming met deze bepaling hebben de broers de in het middel geformuleerde rechtsklachten ingetrokken. Het door de broers voorgestelde klachtonderdeel faalt. De kantonrechter heeft het bedoelde betoog van de broers onder ogen gezien en verworpen. Aan de verwerping heeft de kantonrechter ten grondslag gelegd dat ingevolge artikel 4:6 BW ook voor de berekening van de waarde van de onderhavige legaten de waarde van de goederen van de nalatenschap moet worden bepaald naar het tijdstip onmiddellijk na het overlijden van erflaatster, en dat de goede en kwade kansen van

waardestijging en waardedaling van de woning voor risico komen van de erfgenaam, niet voor risico van de broers als legatarissen. In deze motivering liggen de oordelen besloten (i) dat artikel 4:6 BW, anders dan de broers hebben betoogd, relevant is voor de berekening van de waarde van de legaten, en (ii) dat de door erflaatster beoogde gelijke behandeling moet worden beoordeeld naar het in die bepaling bedoelde tijdstip en niet meebrengt dat moet worden gehandeld alsof de broers toch erfgenaam zouden zijn. In het licht van de gedingstukken is die motivering toereikend. Het beroep wordt verworpen.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 25-08-2023

ECLI: ECLI:NL:HR:2023:1130

Zaaknummer: 22/04326

Rechters: T.H. Tanja-van den Broek, A.E.B. ter Heide, S.J. Schaafsma, G.C. Makkink en K. Teuben

Advocaten: A.C. de Bakker

Wetsartikelen: 80 lid 1 RO en 4:218 lid 3 BW

RECHTSPRAAK

In een bewijskwestie oordeelt de rechtbank dat voldoende rechtmatig belang bestaat bij de afgifte van het originele testament.

Met een onderhands stuk als bewijs, stellen de broers A en B dat zij aan hun inmiddels overleden broer X allebei een bedrag van ruim € 100.000 hebben geleend, als ‘voorschot’ op de nalatenschap van hun moeder. De zaak kwam eerder aan bod in ERF 2023-0246. Betwist wordt of de handtekening onder het stuk die van X is. A en B werden in de gelegenheid gesteld om bewijs te leveren van hun stelling. Thans oordeelt de rechtbank dat door A en B voldoende is toegelicht dat zij een rechtmatig belang hebben bij afgifte van het originele testament van X. Volgens A en B hebben zij het originele testament nodig om een nader onderzoek te laten verrichten door het Nationaal Forensisch Onderzoeksbureau (NFO) naar de handtekening van X. Omdat zij het originele testament nodig hebben in het kader van de bewijslevering, is het rechtmatig belang gegeven. Dat een nader onderzoek door het NFO (vanwege het ontbreken van de originele overeenkomst en brief en vanwege het niet aanwezig zijn van voldoende onderzoeksmateriaal) niet tot een andere conclusie zal leiden en het NFO ook met het originele testament geen volwaardig onderzoek kan doen, zoals gesteld, maakt niet dat A en B geen rechtmatig belang hebben. Op dit moment kan namelijk niet vooruitgelopen worden op het onderzoek dat nog door het NFO moet worden uitgevoerd en is het aan het NFO om te beoordelen of zij met het originele testament wel een waarschijnlijkheidsoordeel kan geven. Gelet hierop is de rechtbank ook van oordeel dat het feit dat een scan van het testament niet als referentiemateriaal is gebruikt in het eerste rapport van het NFO, niet maakt dat A en B geen rechtmatig belang hebben. A en B zullen zelf moeten bepalen of een nader onderzoek door het NFO met alleen het originele testament van X zin heeft. Hun rechtmatig belang vervalt daarmee echter niet.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 19-07-2023

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2023:6981

Zaaknummer: C/10/639940 / HA ZA 22-483incident

Rechters: C. van Steenderen-Koornneef

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Kantonrechter wijst het verzoek tot opheffing van de vereffening af omdat de te verwachten vereffeningskosten lager zijn dan de baten.

Omdat de nalatenschap negatief is en er geen middelen zijn om de kosten van de vereffening te dragen, heeft verzoekster X namens de wettelijk vertegenwoordiger van de erfgenaam die de nalatenschap beneficiair heeft aanvaard, een verzoek ingediend tot opheffing van de vereffening. Opheffing is mogelijk als er sprake is van een geringe waarde van de baten, waardoor de kosten van de vereffening de boedel onevenredig zwaar belasten. Het enkele feit dat er meer schulden dan bezittingen zijn, is geen reden de vereffening op te heffen. Volgens X is de nalatenschap negatief en kunnen de vereffeningskosten niet voldaan worden uit de activa/bezittingen. De kantonrechter constateert dat X aangeeft dat de kosten van vereffening circa € 2.300 bedragen, zijnde de kosten in verband met door haarzelf uitgevoerde vereffeningswerkzaamheden. De kantonrechter stelt vast dat als geen sprake is van een (door de rechtbank) benoemde vereffenaar en de erfgenaam de vereffenaar is, dat deze daar geen vergoeding (loon) voor krijgt. X is niet tot vereffenaar benoemd, en heeft haar werkzaamheden kennelijk op basis van een overeenkomst van opdracht verricht. Met de waardering of beloning van de op die basis verrichte werkzaamheden heeft de kantonrechter geen bemoeienis. Echter, in deze zaak acht de kantonrechter het voorstelbaar dat – ook al vanwege de verwarring door het ten onrechte zich als erfgenaam beschouwen van de zussen van erflaatster – zonder tussenkomst van een professional onjuiste of helemaal geen vereffeningshandelingen zouden zijn verricht. Gelet op het belang van een deugdelijke vereffening acht de kantonrechter het wel redelijk om voor de werkzaamheden van verzoekster 5 uur loon als ‘pre-vereffeningskosten’ aan te merken, die ten laste van de boedel kunnen worden gebracht. De kantonrechter stelt deze kosten vast (en sluit hierbij aan bij de ‘Handleiding erfrechtprocedures kantonrechter’). Vervolgens constateert de kantonrechter dat deze niet hoger zijn dan de baten en wijst het verzoek af.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 08-08-2023

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2023:7694

Zaaknummer: 10519814

Rechters: J.S. Reid

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De Staat is geen belanghebbende en daarmee niet-ontvankelijk ter zake van het verzoek tot benoeming van een vereffenaar.

Namens de Nederlandse Staat wordt verzocht om een vereffenaar te benoemen in een nalatenschap die niet beneficiair is aanvaard en niet door een executeur wordt beheerd. De Staat heeft het Centrum voor familiegeschiedenis een erfgenamenonderzoek laten uitvoeren en de bekende (potentiële) erfgenamen aangeschreven. Een aantal erfgenamen heeft aangegeven af te zien van de nalatenschap. Niet alle aangeschreven erfgenamen hebben gereageerd. Hoewel de nalatenschap waarschijnlijk negatief is, is de Staat van mening dat de nalatenschap kostendekkend kan worden afgewikkeld. De rechtbank kan de Staat niet volgen in haar stelling dat zij op grond van artikel 4:226 BW als belanghebbende kan worden aangemerkt in een procedure tot benoeming van een vereffenaar. Het enkele feit dat het overgebleven saldo van de nalatenschap over twintig jaar aan de Staat vervalt, kan het verzoek niet dragen. Dit maakt haar voorafgaand aan het verlopen van die termijn geen belanghebbende. Dit geldt temeer nu vaststaat dat de nalatenschap van erflater reeds beneficiair is aanvaard door een van de erfgenamen. Dat de (wettelijk vertegenwoordiger van de) erfgenaam de nalatenschap thans onbeheerd laat en dat deze niet wordt vereffend, kan er niet toe leiden dat de Staat toch als belanghebbende bij het verzoek wordt aangemerkt. Voor dat geval is in de wet de mogelijkheid opgenomen dat het Openbaar Ministerie een verzoek tot benoeming van een vereffenaar kan indienen. De rechtbank verklaart de Staat niet-ontvankelijk.

Instantie: Rechtbank Gelderland

Datum uitspraak: 27-07-2023

ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2023:4536

Zaaknummer: C/05/422017 / HA RK 23-112

Rechters: M.J.H. Schuurman

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Op diens verzoek wordt de benoemde vereffenaar ontslagen en een nieuwe benoemd.

In januari 2022 is Q tot vereffenaar benoemd. Namens Q verzoekt advocaat X ex artikel 4:206 lid 5 BW om Q ontslag te verlenen en een nieuwe vereffenaar te benoemen. De rechtbank constateert dat er een patstelling is ontstaan in de vereffening van de nalatenschap. Tot de nalatenschap behoren onder andere de aandelen in A B.V. Deze vennootschap heeft momenteel geen bestuurder. Het is aan de algemene vergadering van aandeelhouders, en dus aan de vereffenaar, om een bestuurder te benoemen. Dat is volgens X noodzakelijk om het faillissement van A B.V. aan te vragen of om de vennootschap te ontbinden. Tot nu toe heeft zij daartoe niemand bereid gevonden. Een van de belanghebbenden blijft erbij dat hij dit niet wil of kan doen. De advocaat van een andere belanghebbende deed mee nogmaals met deze belanghebbende te zullen bespreken of zij deze taak alsnog op zich wil nemen. X heeft uitdrukkelijk toegezegd dat zijn kantoor deze belanghebbende zal ondersteunen als zij bestuurder zou worden, ook in het uiterst onwaarschijnlijke geval dat dat voor haar tot problemen zal leiden. De rechtbank benoemt advocaat Y, die zich bereid heeft verklaard om tot opvolgend vereffenaar benoemd te worden, tot vereffenaar.

Instantie: Rechtbank Amsterdam

Datum uitspraak: 27-07-2023

ECLI: ECLI:NL:RBAMS:2023:4983

Zaaknummer: C/13/733075 / HA RK 23-143

Rechters: Q.R.M. Falger

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Omvang nalatenschap staat niet vast, dus wordt de namens de minderjarige verzochte machtiging verwerping geweigerd.

Namens de minderjarige wordt verzocht om de nalatenschap te mogen verwerpen. Omdat geen overzicht is overgelegd van de baten en lasten van de nalatenschap, staat niet op voorhand vast dat er na vereffening geen positief saldo resteert waarin de minderjarige deelgenoot zal zijn. Verzoekers hebben geen gebruik gemaakt van de gelegenheid om het verzoek aan te vullen met een overzicht van de bezittingen en schulden. Het verzoek is afgewezen en de verzoekers moeten de nalatenschap namens de minderjarige beneficiair aanvaarden.

Instantie: Rechtbank Zeeland-West-Brabant

Datum uitspraak: 18-08-2023

ECLI: ECLI:NL:RBZWB:2023:5820

Zaaknummer: 10348462 OV VERZ 23-886 (E)

Rechters: M.A.G. van der Burgt

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Kantonrechter wijst het verzoek tot opheffing van de vereffening af, omdat onvoldoende is onderbouwd dat sprake is van geringe waarde der baten.

De door de rechtbank benoemde vereffenaar X, verzoekt tezamen met de erfgenamen op grond van artikel 4:209 lid 1 BW opheffing van de vereffening wegens de geringe waarde van de baten. De kantonrechter verklaart de erfgenamen niet-ontvankelijk, omdat zij niet bevoegd zijn om namens de nalatenschap in rechte op te treden (art. 4:211 lid 2 BW). X onderbouwt onvoldoende dat sprake is van een geringe waarde van de baten. Uit de overgelegde boedelbeschrijving volgt dat de nalatenschap – exclusief de vereffeningskosten – een positief saldo van € 25.664,45 heeft. Aangezien de vereffening tot en met heden volgens de vereffenaar € 2.874,02 heeft gekost, is het niet de verwachting dat de vereffeningskosten de activa zullen overtreffen. Er is daarom geen wettelijke grond om de vereffening – die strekt tot bescherming van de belangen van de schuldeisers van de nalatenschap – op te heffen. Het verzoek wordt afgewezen.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 04-08-2023

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2023:7101

Zaaknummer: 10610509 VZ VERZ 23-137

Rechters: P.G.J. van den Berg

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Omdat anders uit het geërfde vermogen kosten moeten worden voldaan die rechthebbende nu niet heeft, verzoekt diens bewindvoerder om namens rechthebbende de positieve nalatenschap te mogen verwerpen.

X is bewindvoerder over de goederen van rechthebbende A. A is tot de nalatenschap van erflater geroepen. Namens A wordt verzocht om de nalatenschap te verwerpen. Uit de uitspraak blijkt dat reden daarvoor (mede) is dat als A uit de nalatenschap vermogen verkrijgt, daaruit kosten moeten worden betaald die A nu niet heeft. De kantonrechter geeft aan dat bij de beoordeling de belangen van A vooropstaan. De verzochte machtiging wordt slechts verleend bij een negatieve nalatenschap. Bij gebreke aan een baten/lasten-overzicht staat niet vast dat de nalatenschap negatief is. Sterker, uit het verzoek blijkt een (waarschijnlijk) positief saldo. A heeft belang bij het verkrijgen van vermogen, ook als bedoelde kosten daaruit moeten worden voldaan. X heeft geen gebruik gemaakt van de gelegenheid om het verzoek toe te lichten. Nu niet is gebleken dat er sprake is van een negatieve nalatenschap, is het niet in het belang van A om de nalatenschap te verwerpen. Het verzoek wordt afgewezen.

Instantie: Rechtbank Zeeland-West-Brabant

Datum uitspraak: 18-08-2023

ECLI: ECLI:NL:RBZWB:2023:5821

Zaaknummer: 10391394 OV VERZ 23-1442

Rechters: M.A.G. van der Burgt

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Ter zake het verzoek tot ontslag van een testamentair bewindvoerder is de kantonrechter van diens woonplaats bevoegd, en niet die van de overledene/het sterfhuis.

Erflaatster is in 2022 overleden te Dordrecht, haar laatste woonplaats en heeft het erfdeel van haar dochter onder bewind gesteld. Bewindvoerder Q verzoekt de kantonrechter Dordrecht om hem – gezien zijn leeftijd – te ontslaan. Deze concludeert niet bevoegd te zijn omdat tijdens een testamentair bewind de kantonrechter van de woonplaats van de bewindvoerder bevoegd is (art. 268 lid 1 Rv in samenhang gelezen met art. 1:12 lid 2 BW). Q woont niet te Dordrecht, maar te X. Ook is niet gebleken van een concentratie van toezicht als bedoeld in artikel 1:12 lid 4 tweede zin BW. De kantonrechter verklaart zich op grond van artikel 270 Rv ambtshalve onbevoegd en verwijst naar de bevoegde kantonrechter.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 28-07-2023

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2023:6986

Zaaknummer: 10570147 VZ VERZ 23-123

Rechters: C. van Steenderen-Koornneef

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Met erflaters verzorgingsgedachte als uitgangspunt beoordeelt de rechtbank of bedoeld is dat de verhuizing naar een zorgappartement betekent dat geen recht bestond op legaat ter dekking van verhuiskosten.

Erflater heeft zijn broers en zussen tot zijn erfgenamen benoemd en aan zijn partner [eisers] het gebruik en de bewoning van zijn woonhuis gelegateerd. Tevens is aan haar een bedrag van maximaal € 36.000 gelegateerd in de situatie dat zij de woning binnen vijf jaar na erflaters overlijden verlaat en niet verhuisd is naar een verpleeg- of verzorgingstehuis, niet zijnde een aanleunwoning. Vaststaat dat eiseres binnen vijf jaar verhuisd is naar een zorgappartement dat onderdeel is van een woonzorgcentrum. In geschil is hoe dit zorgappartement moet worden gekwalificeerd. Uit de feiten leidt de rechtbank af dat er bij erflater sprake is geweest van een verzorgingsgedachte ten behoeve van eiseres en dat de legaten strekken tot uitvoering daarvan. Uitgaande van de vastgestelde en erkende verzorgingsgedachte is de rechtbank van oordeel dat een strikt formele uitleg – zoals gedaagde voorstaat – van de zinsnede ‘opgenomen in een verpleeg- of verzorgingstehuis’ hier niet mee valt te verenigen. Er zijn wat de rechtbank betreft geen aanwijzingen die erop duiden dat erflater een strikt formele uitleg van meergenoemde zinsnede voor ogen heeft gehad. Daarbij betreft de rechtbank dat expliciet is bepaald dat een aanleunwoning niet wordt gezien als een verpleeg- of verzorgingstehuis. Gelet op de opgesomde omstandigheden tezamen legt de rechtbank het testament van erflater zo uit dat het vanuit de hiervoor genoemde verzorgingsgedachte van erflater de bedoeling is geweest om verhuiskosten van eiseres anders dan naar een verpleeg- of verzorgingstehuis te dekken. De rechtbank stelt vast dat eiseres dezelfde zorg ontvangt als die zij in de woning van erflater ontving, en wijst haar vordering tot afgifte van het legaat toe.

Instantie: Rechtbank Zeeland-West-Brabant

Datum uitspraak: 23-08-2023

ECLI: ECLI:NL:RBZWB:2023:5860

Zaaknummer: C/02/402878 / HA ZA 22-582

Rechters: D.T. Stoof

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Bewijs dat oorspronkelijke aangifte erfbelasting verkeerde grootte van een opvullegaat bevatte niet geslaagd.

Nadat vader A in 2017 was overleden, trad de wettelijke verdeling in werking en kregen de kinderen een niet-opeisbare vordering op hun moeder B. In A's testament stond een zogeheten opvullegaat. Volgens de door moeder als executeur van A ingediende aangifte erfbelasting, bedroeg de omvang van dit legaat € 100.000 en verkregen de kinderen ieder een vordering van circa € 3.000 op moeder B. Thans is moeder B overleden en tot haar nalatenschap behoren de opeisbaar geworden vorderingen van de kinderen uit hoofde van de wettelijke verdeling. Na het overlijden van moeder wordt een herziene aangifte erfbelasting ingediend ter zake van vaders nalatenschap. Kind X [eiseres] stelt dat bij het vaststellen van de aanslag erfbelasting inzake het overlijden van erflater ten onrechte is uitgegaan van een legaat van € 100.000. Bij het overlijden van erflater is destijds in de aangifte erfbelasting een fictief opvullegaat van € 100.000 ingevuld om het op een later tijdstip exact te berekenen. Dit laatste is niet gebeurd, omdat bij de Belastingdienst dingen misgingen met de aangifte en de aanslag, en erflaatster ziek was. Na het overlijden van erflaatster kwam de aanslag erfbelasting in verband met het overlijden van erflater weer ter sprake. Het opvullegaat had circa € 35.000 moeten zijn, omdat bij die hoogte van het legaat de kindvrijstellingen bij het overlijden van erflater maximaal zouden worden benut. Uitgaand van het lagere legaat zouden de vorderingen van kinderen in vaders nalatenschap navenant groter zijn, hetgeen per saldo resulteert in een hogere aftrekpost in moeders nalatenschap. De inspecteur volgt X niet en blijft uitgaan van een legaat van € 100.000. Omdat de stelling van eiseres over de hoogte van het legaat leidt tot een verlaging van de aanslag, rust de bewijslast voor deze stelling op haar. Gezien de betwisting door de Belastingdienst, dient eiseres feiten en omstandigheden aannemelijk te maken waaruit volgt dat sprake is van een legaat van circa € 35.000. Naar het oordeel van de rechtbank heeft eiseres aan deze bewijslast niet voldaan. Het enige concrete bewijs is de aangifte erfbelasting inzake het overlijden van erflater. Deze aangifte is door erflaatster A ingediend namens alle erfgenamen. In de aangifte is vermeld dat erflaatster een legaat van € 100.000 heeft verkregen. De rechtbank stelt daarbij vast dat de hoogte van dit legaat past binnen de bepalingen van het testament van erflater, waarin – kort gezegd – is opgenomen dat het legaat niet meer mag bedragen dan de hoogte van partnervrijstelling van

de erfbelasting. Een andere bedoeling van erflaatster A kan niet uit de herziene aangifte volgen. Deze is immers pas opgesteld en ingediend na haar overlijden. Ook het feit dat dit voor de erfbelasting over twee nalatenschappen gunstiger uitvalt, betekent niet dat erflaatster voor dit lagere bedrag het legaat heeft aanvaard.

Instantie: Rechtbank Noord-Nederland

Datum uitspraak: 27-07-2023

ECLI: ECLI:NL:RBNNE:2023:3420

Zaaknummer: 22/1710

Rechters: M. van den Bosch, R.R. van der Heide en M Pelinck

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Geïntimeerde slaagt niet in bewijs dat de lening niet aan hem is verstrekt en verklaart wisselend en tegenstrijdig over eventuele aflossing daarvan.

De erfgenamen van de in 2020 overleden erflaatster zijn haar neven en nichten. In geschil is of de erflaatster aan een van haar neven/geïntimeerde, tevens executeur, in persoon dan wel aan diens vennootschap geld heeft geleend, alsmede of en hoeveel op die lening is afbetaald en kwijtgescholden. In eerste aanleg concludeerde de rechtbank tot een vordering van de nalatenschap op geïntimeerde van € 30.000. In appel stelt het hof een vordering van € 65.000 vast. Reden is dat geïntimeerde zijn stelling niet op een genoegzame wijze heeft onderbouwd. Over de aflossing oordeelt het hof dat geïntimeerde daar wisselend en tegenstrijdig over verklaart, en daarmee in strijd handelt met artikel 21 Rv.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 29-08-2023

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2023:7354

Zaaknummer: 200.311.021/01

Rechters: O.E. Mulder, M.A.F. Veenstra en P.S. Bakker

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Het hof stelt dat eerdere verdeling nietig is omdat niet blijkt dat alle deelgenoten/erfgenamen daarmee instemden en gelast om alsnog tot een zelfde verdeling over te gaan.

De in 2018 overleden erflater heeft zijn zussen A, B en C en zijn neven D en E als zijn erfgenamen achtergelaten. De zussen ieder voor 1/4e deel en de neven ieder voor 1/8e deel. Tot de nalatenschap van erflater behoort onder meer een woning. Een van de neven is in 2018 – kennelijk zonder instemming van de andere erven – na een verbouwing ingetrokken in de woning. In 2019 is zus A [erflaatster] overleden. Partijen zijn het nimmer eens geworden over de verdeling van de nalatenschap en in 2021 gelast de rechtbank de verdeling van de nalatenschap, waarbij de woning aan de ‘ingetrokken’ neef wordt toegedeeld. De voorzieningenrechter in de rechtbank Overijssel heeft in mei 2022 alle partijen veroordeeld mee te werken aan de uitvoering van het bestreden vonnis van 2021. Tegen dat vonnis van de voorzieningenrechter is hoger beroep ingesteld. Partijen hebben vervolgens in een notariële akte van 6 juli 2022 de woning geleverd aan de betreffende neef tegen een waarde van € 365.000. Thans oordeelt het hof dat van een rechtsgeldige verdeling geen sprake is geweest omdat uit de feiten niet kan worden afgeleid dat alle erfgenamen daarmee instemden. Dat alles betekent dat, ook als de andere erfgenamen wel deze verdeling zouden zijn overeengekomen, die verdeling nietig is (art. 3:195 lid 1 BW). De slotsom is dat de erfgenamen de woning niet hebben toegedeeld aan de betreffende neef voor € 365.000. Dat betekent dat het oordeel van de rechtbank dat deze neef ervan mocht uitgaan dat hij de boerderij mocht overnemen tegen de in 2018 getaxeerde waarde van € 365.000, niet in stand kan blijven. Vervolgens gelast het hof alsnog de verdeling en deelt de woning onder nadere voorwaarden alsnog toe aan de betreffende neef-erfgenaam.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 12-09-2023

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2023:7619

Zaaknummer: 200.299.487

Rechters: J.H. Lieber, J.U.M. van der Werff en M.E.L. Klein

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Mede-erfgename wordt niet veroordeeld tot terugbetaling van tijdens leven van erflaatster gedane vermeende onrechtmatige opnames/betalingen.

Eisers stellen dat hun jongste zus tijdens het leven van de erflaatster/moeder zonder toestemming betalingen heeft gedaan van haar bankrekening voor een totaalbedrag van € 30.000 en daarmee onrechtmatig heeft gehandeld dan wel ongerechtvaardigd is verrijkt. Ook stellen zij dat de zus haar erfdeel heeft verbeurd, artikel 3:194 lid 2 BW. Eisers hebben de transacties van de rekeningen onderzocht (2009-2021) en constateren dat zij voor € 30.000 aan uitgaven geen verklaring kunnen vinden. De rechtbank deelt de gevolgtrekkingen van eisers over de onrechtmatigheid of de ongerechtvaardigde verrijking niet. Daarvoor zou moeten komen vast te staan dat de jongste zus tegen de wil van moeder uitgaven heeft gedaan. Dat kan niet worden vastgesteld. Allereerst is relevant dat ten aanzien van moeder nooit een beschermingsmaatregel zoals meerderjarigenbewind of curatele is ingesteld. Moeder is dus altijd handelingsbekwaam geweest. Omdat moeder handelingsbekwaam was en zelf besliste over haar uitgaven zal de rechtbank er vanuit gaan dat moeder in beginsel de uitgaven zelf heeft gewild en dat zij daarover zelf heeft beslist. Er is onvoldoende gesteld om aan te nemen dat de jongste zus zelfstandig en zonder toestemming van moeder de pinpas gebruikte en opnames deed. Het enkele vermoeden daartoe is niet genoeg. Ook is geen sprake van misbruik van omstandigheden. De rechtbank veroordeelt de zus wel tot het conform een door haar zelf opgesteld lijstje tot het terugbetalen van € 1.820. De verbeurdverklaring is volgens de rechtbank ook niet aan de orde.

Instantie: Rechtbank Overijssel

Datum uitspraak: 20-09-2023

ECLI: ECLI:NL:RBOVE:2023:3745

Zaaknummer: C/08/290854 / HA ZA 23-24

Rechters: D.N.R. Wegerif

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Een door erflater tegen een te lage huur aan kleindochter verhuurde woning wordt verkocht in verhuurde staat, waarbij alle erven gelijk delen in de opbrengst.

Tijdens leven heeft erflater/vader zijn woning verhuurd aan Y, een kleindochter. Deze kleindochter is de dochter van X, de gedaagde. Het bestaan van de huurovereenkomst staat niet ter discussie, wel of het gerechtvaardigd is om de woning aan gedaagde toe te delen, waarbij zij met eisers/haar broers moet afrekenen alsof de huurovereenkomst niet bestaat. Daarbij is volgens eisers mede relevant dat de huurprijs ver beneden een marktconforme huurprijs ligt. Volgens de rechtbank lijken eisers ervan uit te gaan dat X was betrokken bij de totstandkoming van de huurovereenkomst, wat mogelijk een rechtvaardiging zou kunnen zijn voor het ten laste van haar wegdenken van de huurovereenkomst. Eisers hebben die betrokkenheid echter niet met feiten en omstandigheden onderbouwd. Dat X was betrokken bij de totstandkoming van de huurovereenkomst en dus moet hebben gewild en/of geweten dat Y de woning ging huren, is gesteld noch gebleken. Verder valt nog te bezien of X voordeel zal hebben van de huurovereenkomst bij toedeling aan haar van de woning. Niet in geschil is dat de huurprijs ver beneden een marktconforme huurprijs ligt. De huurovereenkomst geldt voor onbepaalde tijd en het blijkt nergens uit dat Y de woning spoedig zal verlaten, dan wel dat zij de woning zal kunnen kopen, of dat zij bereid en in staat is om een (veel) hogere huurprijs te betalen. Er zijn ook aanwijzingen voor het tegendeel. De rechtbank concludeert dat alle partijen het eens zijn met de subsidiaire vordering tot verkoop (in verhuurde staat), maar dat daarbij anders dan eisers menen, de huurovereenkomst niet wordt 'weggedacht' bij de verdeling van de verkoopopbrengst, oftewel: alle partijen hebben recht op een gelijk deel van de verkoopopbrengst.

Instantie: Rechtbank Overijssel

Datum uitspraak: 13-09-2023

ECLI: ECLI:NL:RBOVE:2023:3731

Zaaknummer: C/08/292501 / HA ZA 23-77

Rechters: F. Koster

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Klager maakt geluidsopnamen van passeergesprek tussen notaris en erflaatster en verwijt de notaris onder meer dat het testament niet de laatste wil van moeder bevat, zij niet in vrijheid kon testen en dat zij onvoldoende is voorgelicht over de gevolgen van het testament.

Klager heeft – zonder voorafgaande toestemming van betrokkenen – geluidsopnamen gemaakt van het in 2018 bij het passeren van het testament gevoerde gesprek tussen toegevoegd notaris X en moeder. Klager verwijt dat X in het testament niet de laatste wil van moeder heeft vastgelegd, dat X moeder niet in vrijheid heeft laten testen en dat X moeder onvoldoende heeft voorgelicht over de gevolgen van het testament. Van de drie klachten acht het hof de laatste gegrond, nu X heeft erkend dat zij aan moeder geen zakelijke opgave van de inhoud van het testament heeft gedaan. Reden daarvoor was dat het gesprek rommelig verliep en niet zoals X gewend was. Volgens X had het achteraf bezien anders gekund en had zij de situatie moeten de-escaleren en het testament op kantoor moeten passeren. Naar het oordeel van het hof heeft de toegevoegd notaris in strijd gehandeld met het bepaalde in artikel 43 lid 1 Wna, waarvoor de maatregel van berisping wordt opgelegd. Anders dan in eerste aanleg vindt het hof dat inderdaad aan de civiele rechter de vraag kan worden voorgelegd of de in het testament vastgelegde wil overeenstemt met de laatste wil van moeder en of haar uiterste wilsbeschikkingen geldig zijn. Maar desalniettemin is het aan de tuchtrechter te oordelen over de vraag of de handelwijze van X bij het vastleggen van de wil van moeder in het testament in strijd is geweest met de tuchtnorm van artikel 93 lid 1 Wna. Het hof is gelet op wat X heeft verteld over haar gesprekken met moeder van oordeel dat zij geen aanleiding had te vermoeden dat moeder in werkelijkheid iets anders wilde dan wat zij aan X vertelde en wat X heeft vastgelegd in het testament. Het rommelige verloop van de passeerafspraak is onvoldoende om te kunnen concluderen dat de toegevoegd notaris niet in het testament heeft vastgelegd wat moeder wilde. Aan de vraag of de niet-harmonieuze situatie tijdens het passeren in de weg stond aan moeders vrijheid te testen, komt het hof niet toe omdat de klacht niet tijdig is ingediend.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 08-08-2023

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2023:1947

Zaaknummer: 200.321.053/01 NOT

Rechters: J.H. Lieber, A.D.R.M. Boumans en S.V. Viveen

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Huurvoortzetting afgewezen omdat de daarvoor vereiste duurzame gemeenschappelijke huishouding niet vaststaat en er onvoldoende waarborg is uit financieel oogpunt.

Na het overlijden van de hoofdhuurder/moeder, verzoekt de zoon ex artikel 7:268 BW huurvoortzetting. Bij de beantwoording van de vraag of sprake is geweest van een gemeenschappelijke huishouding in de zin van artikel 7:268 lid 2 BW, dienen volgens de Hoge Raad alle omstandigheden van het geval in onderling verband te worden gewaardeerd (ECLI:NL:HR:2023:804). Slechts onder bijzondere omstandigheden kan het samenleven van een kind en een ouder na het zelfstandig worden van het kind worden aangemerkt als een blijvende samenwoning met een gemeenschappelijke huishouding. Dit geldt ook indien het gaat om een volwassen kind dat, na te zijn uitgevlogen, terugkeert naar de ouderlijke woning (ECLI:NL:HR:2014:93). Van belang is of sprake was van wederkerigheid in de woonrelatie van eiser en zijn moeder. Tussen partijen is niet in geschil dat eiser bij zijn moeder is gaan wonen om mantelzorg te verlenen en dat hij tot het overlijden van zijn moeder voor haar heeft gezorgd. Het verlenen van mantelzorg is een belangrijke aanwijzing voor het ontbreken van wederkerigheid. Ook blijkt niet dat eiser financieel bijdroeg aan de gemeenschappelijke huishouding. Er zijn dan ook onvoldoende aanknopingspunten om tot het bestaan van een gemeenschappelijke huishouding te kunnen concluderen. Bovendien heeft eiser zijn financiële situatie niet nader onderbouwd, terwijl dat wel van hem wordt verlangd (ECLI:NL:HR:2023:804). Daarom staat niet vast dat eiser vanuit financieel oogpunt voldoende waarborg biedt voor een behoorlijke nakoming van de huurovereenkomst.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 08-09-2023

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2023:8290

Zaaknummer: 10368422

Rechters: K.J. Bezuijen

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Het enkele feit dat overledene geld uitleent kort voor zijn overlijden, is onvoldoende om te concluderen tot misbruik van omstandigheden.

In deze zaak die geen rechtstreeks erfrechtelijk karakter heeft, kwam onder meer de vraag aan de orde of bij het sluiten van een overeenkomst van geldlening door de ene broer, vlak voor diens overlijden, met een andere broer, sprake was van misbruik van omstandigheden of dwaling. Meldenswaard is de overweging van de rechtbank dat vooropgesteld wordt dat de enkele omstandigheid dat de overeenkomst door partijen is ondertekend in de laatste fase van het leven van de ene broer (gedurende welke periode hij ernstig ziek was), op zichzelf niet voldoende is om vast te stellen dat sprake is van misbruik van omstandigheden in de zin van artikel 3:44 lid 3 BW. Weliswaar kan in die situatie sprake zijn van een bijzondere omstandigheid als bedoeld in die bepaling, maar voor een geslaagd beroep is ook nodig dat de ander het tot stand brengen van de rechtshandeling bevordert, terwijl hij hem daarvan had moeten weerhouden. Daarvan is in dit geval geen sprake. Van belang is verder dat blijkt dat de ene broer in het verleden diverse keren geld heeft geleend van (onder andere) de andere broer.

Instantie: Rechtbank Gelderland

Datum uitspraak: 13-09-2023

ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2023:5239

Zaaknummer: 411241

Rechters: I.W.M. Olthof

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Broer en zus verschillen van mening waar hun overleden broer wenst te worden begraven.

Na het overlijden van X verschillen diens tweelingbroer en zus van mening over de plek waar X begraven wenste te worden. Is dat zoals de zus stelt plek 1, die stond op de door Z – de begeleider van X in de instelling waar hij verbleef – in overleg met X opgestelde laatste wensenlijst? Volgens de tweelingbroer is dit plek 2. Dan kan X conform zijn wil worden bijgeplaatst in het dubbele graf van zijn moeder. Volgens de tweelingbroer was sinds 2003 de afspraak gemaakt met de bewindvoerder van X dat de kosten van de grafrechten van dat dubbele graf zouden worden gedeeld. De voorzieningenrechter stelt dat de wens van de overledene leidend is. Volgens de voorzieningenrechter is niet duidelijk geworden hoe de tweelingbroer ‘ermee bekend is dat X de wens had in plek 2 begraven te worden’. De broer geeft niet aan wanneer hij met X over zijn laatste wens heeft gesproken en wat X daarover dan heeft gezegd. De voorzieningenrechter heeft telefonisch contact opgenomen met Z, die bevestigde dat zij na de diagnose dat X nog ongeveer drie maanden te leven zou hebben, meerdere gesprekken met hem heeft gehad om zijn wensen na zijn overlijden te achterhalen. Z deelde mee dat X meerdere keren plek 1 bij naam heeft genoemd en dat hij heeft gezegd dat hij daar eerder ook was geweest. De voorzieningenrechter hecht grote waarde aan deze verklaring en gaat ervan uit dat de schriftelijke laatste wensenlijst ook werkelijk de wens van X weergeeft en dat hij begraven wenste te worden op plek 1.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 20-09-2023

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2023:9477

Zaaknummer: C/15/344032 / KG ZA 23-487

Rechters: L.J. Saarloos

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Notaris onderzoekt voorafgaand aan het passeren van een akte van schenking niet of het eigen vermogen van de onder curatele gestelde X toereikend was om de schenkingen te kunnen doen en handelt daarmee tuchtrechtelijk verwijtbaar.

De onder curatele gestelde X is overleden. Het grootste gedeelte van het vermogen van X is door haar van haar beide ouders onder fidei-commissair verband verkregen, waarbij stichting S de verwachter is. Namens X heeft curator Y met machtiging van de kantonrechter tijdens leven van X door notaris A een schenkingsakte laten opstellen. In die akte schenkt X gedurende vijf jaar jaarlijks € 750.000 aan stichting S. In de akte heeft notaris A de zinsnede opgenomen dat tevens wordt bepaald dat de 'schenking plaatsvindt ten laste van het gedeelte van het vermogen van schenker [X] waarop geen fidei-commis van toepassing is.' Na het overlijden van X verwijten klagers de notaris onder meer dat hij de bepaling, die volgens hen in strijd is met het eigen belang van X, in de akte heeft opgenomen zonder dat de kantonrechter daarvoor toestemming had verleend. De notaris heeft gesteld dat hij er op basis van de destijds aan hem bekende informatie van uit is gegaan dat X op dat moment geen eigen (onbezwaard) vermogen meer had en dat er ook geen fidei-commissair vermogen van moeder meer over was, waardoor de schenkingen in feite enkel uit het fidei-commissaire vermogen van vader zouden kunnen worden voldaan. Ook stelt de notaris dat hij de bepaling in de akte heeft opgenomen omdat hij – naar zijn zeggen achteraf gezien overigens ten onrechte – in de veronderstelling verkeerde dat hij daardoor kon voorkomen dat stichting S als verwachter de rechtsgeldigheid van de schenkingen zou kunnen aantasten, nu vader bij testament had bepaald dat geen schenkingen konden worden gedaan uit het fidei-commissaire vermogen dat hij naliet. Door in de akte te bepalen dat de schenkingen enkel ten laste van het eigen vermogen van X mochten worden gedaan, heeft hij duidelijk willen maken dat de schenkingen niet mochten worden gedaan uit het fidei-commissaire vermogen van vader. Volgens de notaris ging de bepaling dus enkel over de administratieve verwerking van de schenkingen. Volgens de tuchtrechter staat vast dat de kantonrechter bij het verlenen van de machtiging voor het doen van de periodieke schenkingen niet heeft bepaald dat die schenkingen ten laste moesten komen van het eigen vermogen van X. Naar het oordeel van de kamer vormde de door de notaris genoemde reden om de bepaling op te nemen – wat daar ook van zij – geen

voldoende rechtvaardiging om een eigen invulling te geven aan de machtiging van de kantonrechter. Daarbij komt dat de beoogde schenkingen in totaal (5 x € 750.000 =) € 3.750.000 bedroegen, terwijl de notaris in 2017 in een notitie had vermeld dat slechts een beperkt deel van het vermogen van X, 'eigen' vermogen was en hij bij de mondelinge behandeling desgevraagd heeft verklaard dat hij ten tijde van het passeren van de akte van schenking zelf geen zicht had welk vermogen nu fidei-commissair was en welk vermogen niet. Nu niet is gesteld of gebleken dat de notaris voorafgaand aan het passeren van de akte heeft geverifieerd of het eigen vermogen van X toereikend was om de in de akte genoemde schenkingen te kunnen doen, is de tuchtrechter van oordeel dat de notaris niet met de vereiste zorgvuldigheid heeft gehandeld door de bepaling, die niet volgt uit de door de kantonrechter gegeven machtiging, desalniettemin in de akte op te nemen. De kamer acht dit tuchtrechtelijk verwijtbaar.

Instantie: Kamer voor het notariaat in het ressort 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 18-09-2023

ECLI: ECLI:NL:TNORSHE:2023:19

Zaaknummer: SHE/2022/36

Rechters: W.F.J. Aalderink, C. Kool en S. Sicking

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Omdat onduidelijk is of alle erven zijn gedagvaard en of de gedaagden ook daadwerkelijk erfgenaam zijn, wordt eiseres in de gelegenheid gesteld een verklaring van erfrecht in het geding te brengen.

Eiseres vordert toedeling van de tot de tussen haar en erflater bestaande, ontbonden huwelijksgoederengemeenschap behorende woning, zonder dat zij een overbedelingsvergoeding moet voldoen. Eiseres heeft haar vordering ingesteld tegen de tien door haar bij naam genoemde erfgenamen van wijlen erflater. Bij gebrek aan een verklaring van erfrecht kan echter niet worden vastgesteld of aldus alle erven van erflater in deze procedure zijn betrokken en evenmin of alle opgeroepen erven ook daadwerkelijk erfgenaam zijn. Nu eiseres de verdeling vordert van een tot de nalatenschap van erflater behorend goed, is van belang dat alle erven in deze procedure zijn betrokken. Eiseres is daarom in de gelegenheid gesteld een verklaring van erfrecht met betrekking tot erflater in het geding te brengen.

Instantie: Gerecht in Eerste Aanleg van Aruba

Datum uitspraak: 20-09-2023

ECLI: ECLI:NL:OGEAA:2023:213

Zaaknummer: AUA202203794

Rechters: T.A.M. Tijhuis

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

In appel wordt geïntimeerde toegelaten tot bewijs dat appellante gelden heeft onttrokken aan vermogen van erflaatster.

In eerste aanleg heeft de rechtbank verklaard dat appellante X onrechtmatig gelden aan het vermogen van erflaatster respectievelijk de nalatenschap heeft onttrokken en bepaald dat haar geen aanspraak toekomt op het aandeel in de nalatenschap dat wordt gevormd door de vordering op de nalatenschap op appellante. Verder heeft de rechtbank de nalatenschap van erflaatster vastgesteld en de verdeling daarvan bevolen. In appel heeft het hof vastgesteld dat X niet alle erven had gedagvaard en haar in de gelegenheid gesteld (om alle overige erfgenamen in de nalatenschap) door oproeping op de voet van artikel 118 Rv in het geding te betrekken. Thans is onder meer in geschil of X door opnames geld aan de bankrekeningen van moeder heeft onttrokken en of moeder in de periode van de betreffende opnames door haar geestelijke gezondheidstoestand niet meer in staat is geweest om zelf haar eigen wil te bepalen en over haar bankzaken te beschikken. Het hof constateert dat de bewijslast dat X gelden heeft onttrokken bij een van de geïntimeerden rust, en laat deze toe tot het bewijs daarvan. Omdat ook de door die geïntimeerde gestelde wilsonbekwaamheid bij moeder vooralsnog niet is bewezen, wordt de geïntimeerde eveneens toegelaten tot het bewijs van die stelling en houdt het hof elke verdere beslissing aan.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 12-09-2023

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2023:2931

Zaaknummer: 200.295.607_01

Rechters: M.G.W.M. Stienissen, R.J.M. Cremers en J. van der Steenhoven

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De belangen van beide partijen afwegend, concludeert het hof dat moeder en dochter gedurende drie jaar niet de verdeling van de gemeenschappelijke woning kunnen vorderen.

Verkort weergegeven komt de zaak er op neer dat moeder in de loop der tijd een aandeel van 99 procent in een door haar bewoonde woning, alsmede een banktegoed op een Luxemburgse rekening heeft geschonken. Inmiddels is de verhouding verslechterd en heeft de rechtbank de vordering van de dochter tot verdeling van de woning (voor de duur van drie jaar) afgewezen en geconstateerd dat de schenking van het tegoed op de bankrekening is herroepen. In appel (ECLI:NL:GHSHE:2023:2933) gaat het hof in op de stelling van de dochter dat deelgenoten niet gedwongen kunnen worden in een gemeenschap te blijven die zij niet (meer) willen. De dochter betoogt dat van haar in de gegeven omstandigheden niet blijvend gevegd kan worden dat het gebruik van een gezamenlijk eigendom in deze verhoudingen uitsluitend toekomt aan moeder c.q. degene die het kleinste aandeel daarin bezit. Volgens moeder is afgesproken dat de woning niet wordt verdeeld zolang zij dan wel haar (inmiddels overleden) echtgenoot nog in leven is. De gemeenschap is – zo moeder – slechts tot stand gekomen om de dochter een belastingvoordeel te verschaffen: zij heeft voor haar aandeel niets betaald en niets prijsgegeven. Het is vervolgens in strijd met de redelijkheid en billijkheid om verdeling te vorderen. Het hof wijst er op dat het huidig standpunt dat de dochter over de aard en achtergrond van de woningtransacties verschilt van het standpunt dat zij in een eerdere (klacht)procedure had ingenomen. Uitgaand van estate planning als motief destijds en het belang van moeder om in de woning te kunnen blijven wonen, komt het hof na afweging van de wederzijdse belangen tot het oordeel dat de vordering tot verdeling voor de duur van drie jaar moet worden uitgesloten. De dochter heeft nog aangevoerd dat de termijn van drie jaar niet is gemotiveerd door de rechtbank. Dat argument baat haar volgens het hof niet. De rechtbank heeft terecht aangesloten bij de wettelijke termijn en de dochter heeft daar onvoldoende tegenover gesteld. Voorafgaand aan het inhoudelijk oordeel over het al dan niet herroepen van de schenking gaat het hof in op de vraag welk recht van toepassing is en concludeert dat dit het Nederlands recht is. Vervolgens stelt het hof vast dat de mogelijkheid tot herroepen in de schenkingsovereenkomst is opgenomen en dat van deze mogelijkheid gebruik is gemaakt. Het hof volgt het betoog van de dochter niet dat de herroeping uitsluitend

door vader en moeder tezamen is bedongen, en dat als gevolg van het overlijden van vader deze bevoegdheid mede op haar als erfgenaam en rechtsopvolger is overgegaan. Ook het betoog dat het recht tot herroeping is verjaard, wordt afgewezen. In zaak ECLI:NL:GHSHE:2023:2940 is in geschil of een overboeking door moeder aan dochter van € 50.000 een schenking dan wel een lening was. Het hof stelt dat duidelijk blijkt dat moeder haar dochter moest helpen bij de door de bank vereiste vorm van zekerheid. Bij de overboeking van de rekening van moeder naar de rekening van dochter is als omschrijving vermeld 'lening'. De dochter heeft niet tegen deze omschrijving geprotesteerd. Dit alles duidt op een terugbetalingsverplichting. Hiermee heeft moeder voldoende gemotiveerd gesteld dat sprake is van een lening. Het door de dochter aangevoerde tegenbewijs (aangifte erfbelasting overlijden vader waar een bedrag van € 50.000 aan contanten op naam van de dochter uit hoofde van vruchtgebruik op de Luxemburgse bankrekening staat vermeld) is mede in het licht van de overige feiten, niet voldoende. Ook gaat het hof in op een tweetal andere overboekingen (door moeder van de Luxemburgse naar haar eigen rekening) en overweegt dat de dochter geen aanspraak heeft op een eventuele terugbetaling daarvan. Door de herroeping van de schenking van de tegoeden op die rekening is een ontbindende voorwaarde in vervulling gegaan. Daardoor valt het geschonkene, van rechtswege ex nunc (met goederenrechtelijke werking) terug in het vermogen van de schenker/moeder. Daardoor is de dochter geen rechthebbende meer op het geschonken kapitaal. Dat betekent ook dat zij geen aanspraak (meer) kan maken op de door de moeder overgeboekte bedragen, ook al zouden de overboekingen destijds onbevoegd hebben plaats gevonden.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 12-09-2023

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2023:2940

Zaaknummer: 200.322.609_01

Rechters: M.E. Smorenburg, J.J.M. van Lanen en T.J. Mellema-Kranenburg

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Rechtbank geeft opdracht tot bewijs van een geestelijke stoornis én het causaal verband dat daardoor ontbrak tot het maken van een uiterste wilsbeschikking.

In geschil is of erflater ten tijde van het opmaken van zijn laatste testament feitelijk-wilsbekwaam was. Eiseres (ontferde dochter) onderbouwt haar stelling met het medisch dossier van de huisarts, het zorgplan, de gestelde diagnose vasculaire dementie, de onderbewindstelling, de transcriptie van het gesprek met een oud-notaris, het schetsen van de gang van zaken rondom de verkoop van de gronden, en een tweetal verklaringen. Gedaagde (andere dochter en enig erfgenaam) heeft een en ander gemotiveerd betwist en onderbouwd door overlegging van verklaringen die haar stelling ondersteunen. Ook wijst zij erop dat de notaris die het laatste testament heeft opgesteld kennelijk van mening was dat erflater in staat was om zijn wil met betrekking tot de inhoud van het laatste testament te bepalen, aangezien het testament is gepasseerd. Eiser heeft volgens de rechtbank voldaan aan haar stelplecht, maar gedaagde heeft deze stellingen op haar beurt voldoende gemotiveerd betwist. Bij deze stand van zaken draagt de rechtbank op grond van artikel 150 Rv aan eiseres een bewijsopdracht op van de door haar gestelde feiten. Eiseres dient derhalve te bewijzen dat erflater op het moment van het maken van de uiterste wilsbeschikking aan een geestelijke stoornis leed, én het causaal verband dat als gevolg van die geestelijke stoornis de wil bij erflater ontbrak tot het maken van een uiterste wilsbeschikking.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 13-09-2023

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2023:5521

Zaaknummer: C/03/307199 / HA ZA 22-305

Rechters: V.E.J. Noelmans

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Rechtbank wijst provisionele vordering tot betaling op legitieme portie af.

De rechtbank wijst de vordering van eiser tot betaling van € 45.000 als voorschot op zijn legitieme porties in de nalatenschappen van zijn vader en moeder af. De rechtbank komt als volgt tot dit oordeel door als eerste te constateren dat eiser voldoende processueel belang heeft bij deze incidentele vordering. De gevraagde voorlopige voorziening hangt samen met de hoofdvordering en is gericht op een voorziening die voor de duur van de aanhangige bodemprocedure kan worden gegeven. Derhalve moet de rechtbank beoordelen of een afweging van de materiële belangen van partijen de vordering in incident rechtvaardigt. Bij een voorziening in de vorm van betaling van een geldsom zal dat in verband met het restitutierisico meestal alleen het geval zijn indien de vordering tot het bedrag van het gevorderde voorschot reeds voldoende vaststaat dan wel op eenvoudige wijze kan worden vastgesteld. Daarvan is volgens de rechtbank geen sprake omdat tussen partijen geen overeenstemming bestaat over de minimale hoogte van de legitieme porties. Daarnaast is het de rechtbank niet voldoende aannemelijk geworden dat eiser een zodanig belang heeft bij de uitbetaling van een voorschot, dat van hem niet kan worden gevergd dat hij de afloop van de hoofdzaak afwacht.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 13-09-2023

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2023:5522

Zaaknummer: C/03/315304 / HA ZA 23-110

Rechters: V.E.J. Noelmans

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Eisers is niet-ontvankelijk ter zake van haar vordering tot het verwijderen van takken op een begraafplaats omdat zij niet heeft aangetoond rechthebbende te zijn tot het grafrecht.

De Parochie is houder van een begraafplaats. De erven van X zijn eigenaar van een naastgelegen perceel dat van de begraafplaats wordt gescheiden door een muur. In de buurt van die muur staat een vlierbesboom. Eiseres Y bezoekt en verzorgt regelmatig enkele graven op de begraafplaats. Y vordert dat de Parochie c.q. de erven van X worden veroordeeld om de onderhoudsverplichting van de begraafplaats voortvloeiende uit de grafrechten na te komen door de overhangende takken van de vlierbesboom te snoeien en gesnoeid te houden, zodat deze niet meer overhangen over de graven van haar dierbaren (dan wel dat de (onrechtmatige) hinder wordt opgeheven die het gevolg is van de takken). Zowel de Parochie als de erven stellen dat Y geen (mede)rechthebbende is tot de betreffende graven en derhalve geen belang heeft bij de ingestelde vorderingen. Volgens de rechtbank lag het op de weg van Y om te stellen en zo nodig te bewijzen dat zij (mede)rechthebbende is tot de graven, dit mede omdat een grafrecht slechts schriftelijk kan worden gevestigd. De door Y in het geding gebrachte stukken wijzen eerder in de richting dat niet zij, maar haar broer de rechthebbende is tot de graven. Nu Y onvoldoende heeft gemotiveerd op grond waarvan zij wel rechthebbende is, wordt zij niet-ontvankelijk verklaard.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 06-09-2023

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2023:5397

Zaaknummer: C/03/310806 HA ZA 22-474

Rechters: E.C.M. Hurkens

Wetsartikelen: